

Krosno, 22.05.2026 r.

Zn. spr.: ZU.6004.1.2024

**Do zamieszczenia
w Biuletynie Informacji
Publicznej Regionalnej
Dyrekcji Lasów Państwowych**

Na wstępie dziękuję za udział oraz zaangażowanie w konsultacjach społecznych dotyczących założeń do projektu Planu Urządzania Lasu na lata 2027–2036 dla Nadleśnictwa Bircza. Zgłoszone uwagi, omówione dodatkowo z Zespołem Lokalnej Współpracy przy Nadleśnictwie Bircza, umożliwiły pełniejsze rozpoznanie oczekiwań społecznych oraz perspektyw różnych grup interesariuszy.

Poniżej przedstawiam rozstrzygnięcia wniosków zgłoszonych w toku konsultacji. Treść poszczególnych wniosków przytoczono w oryginalnym brzmieniu nadanym przez wnioskodawców; zmiany redakcyjne dotyczą wyłącznie sposobu ich rozpatrzenia.

Wnioski Zespołu Lokalnej Współpracy

1. Nie ujmowanie w PUL dla Nadleśnictwa Bircza szkodliwych i nie przemyślanych ograniczeń wprowadzonych tzw. Moratorium na wycinkę lasów, które ograniczyło gospodarkę leśną w lasach tego nadleśnictwa oraz o zaprzestanie prac nad tworzeniem rezerwatu Reliktowa Puszcza Karpacka – pozostawiając dostępność społeczną i funkcjonowanie tych lasów na dotychczasowym poziomie.

Plan urządzenia lasu sporządzany jest w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, Instrukcję Urządzania Lasu, wytyczne właściwych organów oraz stan faktyczny rozpoznany na etapie opracowania projektu. Kwestie związane z czasowym wstrzymaniem pozyskania drewna na określonych obszarach wynikają z odrębnych działań i wytycznych właściwych organów, w tym Ministra Klimatu i Środowiska, i pozostają poza zakresem rozstrzygnięć podejmowanych na etapie formułowania założeń do projektu PUL.

Kwestia ewentualnego utworzenia rezerwatu przyrody należy do kompetencji właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Ewentualne rozstrzygnięcia w tym zakresie będą uwzględniane w projekcie PUL zgodnie ze stanem prawnym i faktycznym aktualnym na etapie jego opracowania.

2. ZLW nie widzi potrzeby wyłączenia obszarów leśnych z gospodarki leśnej, ponieważ cały obszar Nadleśnictwa jest już objęty różnymi formami ochrony przyrody wielokrotnie nakładającymi się na siebie, natomiast ZLW widzi potrzebę zaplanowania w PUL pilnych zabiegów hodowlano-ochronnych poprawiających stan zdrowotny lasów birczańskich i przeciwdziałających zmianom klimatycznym zagrażających istnieniu tych lasów.

Zgodnie z przyjętą metodyką, zakres projektowanych działań gospodarczych w projekcie PUL zostanie ustalony na podstawie wyników inwentaryzacji stanu lasu oraz analizy uwarunkowań przyrodniczych, klimatycznych i społecznych. Na etapie rozpatrywania wniosków do założeń nie formułuje się jeszcze szczegółowych rozstrzygnięć planistycznych.

Plan urządzenia lasu powinien mieć charakter zrównoważony, łączący funkcję przyrodniczą, społeczną i gospodarczą. Ostateczne decyzje dotyczące ewentualnych wyłączeń oraz zakresu zabiegów hodowlano-ochronnych będą wynikały z przeprowadzonych analiz, wyników inwentaryzacji i obowiązujących przepisów prawa.

3. ZLW nie widzi potrzeby tworzenia w zasięgu Nadleśnictwa Bircza specjalnych obszarów o zwiększonej funkcji społecznej, tzw. Lasów społecznych. Lasy Birczańskie są powszechnie dostępne dla społeczeństwa z rozbudowaną infrastrukturą turystyczną i edukacyjną. ZLW widzi potrzebę turystycznego i edukacyjnego wyeksponowania osobliwości geograficznej jaką jest wododział Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego.

Zasięg oraz charakter ewentualnych stref funkcjonalnych, w tym obszarów o zwiększonej funkcji społecznej, zostaną określone w toku prac planistycznych, po analizie istniejącej infrastruktury, presji społecznej oraz uwarunkowań przestrzennych.

Walory edukacyjne i turystyczne Nadleśnictwa, w tym unikatowa lokalizacja wododziału Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego, zostaną uwzględnione w części opisowej dokumentacji jako element charakterystyki regionu oraz potencjału edukacyjnego i promocyjnego.

4. ZLW widzi potrzebę ograniczenia ilości tzw. drewna martwego (gnijącego) w lesie. Rozkład tego drewna uwalnia CO₂ i potęguje efekt cieplarniany. Na dzisiaj kluczowym zadaniem jest ograniczanie emisji CO₂ do atmosfery, co spowalnia ocieplenie klimatu, a nie zwiększanie ilości drewna gnijącego w lesie co zwiększa emisję CO₂ do atmosfery i przyspiesza ocieplenie klimatu.

Ilość martwego drewna oraz zasady jego pozostawiania będą analizowane z uwzględnieniem funkcji przyrodniczych, bezpieczeństwa publicznego, trwałości drzewostanów, stanu sanitarnego lasu oraz obowiązujących wymogów ochrony różnorodności biologicznej.

Projekt PUL zostanie sporządzony w sposób zmierzający do zachowania równowagi pomiędzy ochroną procesów ekologicznych, potrzebą zapewnienia trwałości lasu, bezpieczeństwem osób korzystających z terenów leśnych oraz właściwym stanem sanitarnym drzewostanów.

5. ZLW widzi potrzebę włączenia do gospodarstwa lasów niestabilnych drzewostanów jodłowych porażonych jemiolą, drzewostanów świerkowych na gruntach porolnych, drzewostanów sosnowych na gruntach porolnych porażonych hubą korzeniową, drzewostanów jodłowych w wieku powyżej 100 lat jako najbardziej narażonych na obumarcie na skutek szybkiego ocieplania się klimatu.

Ocena stabilności oraz zdrowotności drzewostanów stanowi element inwentaryzacji urządzeniowej. Na podstawie wyników prac terenowych określony zostanie zakres niezbędnych działań hodowlanych i ochronnych, w tym ewentualnej przebudowy drzewostanów o obniżonej odporności.

Plan urządzenia lasu przewiduje działania zmierzające do zwiększenia odporności ekosystemów leśnych na zmiany klimatyczne, przy uwzględnieniu lokalnych warunków siedliskowych oraz trwałości lasu.

6. ZLW stwierdza konieczność uwzględnienia w gospodarce leśnej potrzeb militarno-obronnych, w szczególności związanych z budową Tarczy Wschód i ochroną wschodniej granicy Polski i Unii Europejskiej oraz wschodniej flanki NATO.

Plan Urządzenia Lasu sporządzany jest z uwzględnieniem przepisów dotyczących obronności państwa oraz ochrony infrastruktury strategicznej. W przypadku realizacji inwestycji o charakterze obronnym, ich lokalizacja i zakres wynikają z odrębnych procedur i decyzji właściwych organów.

Projekt PUL zostanie sporządzony w sposób niewykluczający realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem państwa, przy czym ich szczegółowe uwarunkowania pozostają poza zakresem rozstrzygnięć przyjmowanych na etapie ustalania założeń do planu.

7. ZLW nie widzi potrzeby wyłączenia lasów z gospodarki leśnej oraz wprowadzania dodatkowych ograniczeń w gospodarce leśnej na kolejnych obszarach w ramach tzw. Nadleśnictw Puszczańskich. Ochronę tych lasów gwarantują w porę wykonywane zabiegi hodowlano – ochronne, poprawiające ich stan zdrowotny i dbające o młode pokolenie lasu.

Zasady prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich wynikają z Zarządzenia nr 11/2025 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, wprowadzającego kierunkowe wytyczne dla tej grupy jednostek. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Bircza będzie sporządzany z uwzględnieniem tych wytycznych, przy jednoczesnym zachowaniu zasad trwałości lasu, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz wyników inwentaryzacji stanu lasu.

Dyrektor RDLP w Krośnie nie posiada kompetencji do samodzielnego wyłączenia Nadleśnictwa Bircza z zakresu stosowania aktów i wytycznych wydanych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Ewentualne modyfikacje zasad dotyczących nadleśnictw puszczańskich mogą następować wyłącznie w trybie właściwym dla tych aktów.

Zakres ewentualnych ograniczeń lub modyfikacji gospodarki leśnej wynikać będzie z aktualnych regulacji, wytycznych organów nadrzędnych oraz wyników inwentaryzacji stanu lasu. Dokument planistyczny, jakim jest PUL, nie stanowi samodzielnej podstawy do wprowadzania rozwiązań wykraczających poza

obowiązujące regulacje ani do odstępowania od zasad określonych w aktach wewnętrznych Lasów Państwowych o charakterze nadrzędnym.

Wnioski Klubu Przyrodników

1. *W związku ze statusem „nadleśnictwa puszczańskiego”, oczekujemy że plan urządzenia lasu nadleśnictwa Bircza zapewni ochronę „cech puszczańskich” występujących w lasach nadleśnictwa.*

2. *Podstawowym środkiem służącym temu celowi powinno być ambitne wyznaczenie i ujęcie w planie „strefy wyłączonej z użytkowania zasobów”, w rozumieniu §1 ust. 2 pkt 1 Zarządzenia nr 11 DGLP z 28 stycznia 2025 r. Zasięg tej strefy będzie jednym z podstawowych rozstrzygnięć planistycznych, decydujących o jakości całego planu.*

W naszej opinii, wyrażanej na podstawie obecnie dostępnych nam informacji, „strefa wyłączona z użytkowania zasobów” powinna mieć powierzchnię i zasięg tożsame z projektem rezerwatu Reliktowa Puszcza Karpacka i ze „strefą czerwoną” „moratorium wprowadzonego poleceniem MKiS. Zarówno granice proponowanego rezerwatu jak i zasięg „moratorium” zostały zaprojektowane na bazie aktualnych informacji przyrodniczych. Takie ujęcie tej strefy w planie urządzenia lasu mogłoby być - w przypadku zatwierdzenia planu – podstawą do zniesienia tymczasowego rozwiązania, jakim jest „moratorium”, a taki plan urządzenia lasu mógłby być uznany za trwałe rozwiązanie chroniący walory przyrodnicze tej części nadleśnictwa.

Ostateczny zasięg poszczególnych stref funkcjonalnych zostanie określony w toku opracowywania projektu PUL, po przeprowadzeniu inwentaryzacji stanu lasu oraz analizie uwarunkowań przyrodniczych, gospodarczych i społecznych. Na etapie rozpatrywania wniosków do założeń brak jest podstaw do przesądzenia, że zasięg strefy wyłączonej z użytkowania zasobów powinien być tożsamy z granicami proponowanego rezerwatu lub obszarem objętym czasowym wstrzymaniem pozyskania drewna.

Jednocześnie należy wskazać, że wartości i cechy lasów, do których odnoszą się kierunkowe wytyczne dla nadleśnictw puszczańskich, będą analizowane w toku prac urządzeniowych w oparciu o wyniki inwentaryzacji, dostępne dane przyrodnicze oraz obowiązujące wytyczne.

3. *W związku z wymogami Rozporządzenia UE 2024/1991, na Polsce będzie ciążył obowiązek odbudowy zasięgu siedlisk przyrodniczych, tj. odtworzenia występowania siedlisk przyrodniczych tam, gdzie w wyniku dawniejszej gospodarki zostały one zniszczone i zastąpione sztucznymi drzewostanami. W nadleśnictwie Bircza praktycznie cały areal siedlisk lasowych jest potencjalnym arealem, na którym siedliska przyrodnicze powinny być odtworzone. W tym celu typy drzewostanów w ramach poszczególnych typach siedliskowych lasu należy na całym obszarze nadleśnictwa ustalić tak jak „typy drzewostanów dla siedlisk przyrodniczych”.*

Przebudowa sztucznych drzewostanów sosnowych i świerkowych, m.in. w kierunku odtwarzania siedlisk przyrodniczych, powinna być podstawowym kierunkiem działania nadleśnictwa.

Wniosek zostanie uwzględniony kierunkowo na etapie opracowywania projektu PUL. Typy drzewostanów oraz kierunki ewentualnej przebudowy drzewostanów będą ustalane z uwzględnieniem wyników inwentaryzacji stanu lasu, rozpoznania siedlisk przyrodniczych, lokalnych warunków siedliskowych oraz obowiązujących przepisów i wytycznych.

W przypadku drzewostanów o składzie niedostosowanym do warunków siedliskowych projekt PUL będzie przewidywał działania zmierzające do stopniowej poprawy ich zgodności z siedliskiem, przy zachowaniu zasad trwałości lasu i ciągłości pełnienia jego funkcji.

4. W prognozie oddziaływania na środowisko wnoszę o zbadanie, w jakim stopniu plan przyczyni się do osiągnięcia celów wynikających z Rozporządzenia UE 2024/1991 (zarówno w zakresie art 12 jak i art. 4 tego rozporządzenia).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1991 w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych ustanawia ramowe cele odbudowy ekosystemów na poziomie państw członkowskich. Zgodnie z jego zapisami, odpowiedzialność za wdrożenie odpowiednich środków oraz opracowanie krajowych planów odbudowy spoczywa na państwie członkowskim.

Na etapie formułowania założeń do projektu PUL brak jest podstaw do przesądzania odrębnej metodyki oceny realizacji celów Rozporządzenia (UE) 2024/1991, wykraczającej poza zakres wymagany dla projektu PUL i prognozy oddziaływania na środowisko. Jednocześnie zagadnienia dotyczące wpływu projektowanych działań na siedliska przyrodnicze, gatunki chronione oraz cele ochrony obszarów Natura 2000 będą analizowane w prognozie oddziaływania na środowisko, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dostępnymi danymi oraz zakresem uzgodnionym z właściwymi organami.

Należy również zauważyć, że typy siedlisk przyrodniczych objęte zakresem Rozporządzenia (UE) 2024/1991 w znacznej mierze pokrywają się z siedliskami będącymi przedmiotem ochrony w ramach obszarów Natura 2000 funkcjonujących na terenie Nadleśnictwa Bircza, tj. m.in. Pogórze Przemyskie, Góry Słonne, Ostoja Przemyska oraz Ostoja Góry Słonne. Tym samym obowiązki w zakresie ich ochrony i utrzymania właściwego stanu są realizowane w oparciu o obowiązujące regulacje prawa krajowego oraz dokumenty planistyczne dotyczące tych obszarów.

Plan urządzenia lasu sporządzany jest na podstawie obowiązujących przepisów prawa krajowego, w szczególności ustawy o lasach, ustawy o ochronie przyrody oraz Instrukcji Urządzania Lasu (dalej IUL), a także z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 i ich celów ochrony.

Na etapie formułowania założeń do sporządzania projektu PUL brak jest podstaw prawnych do wprowadzania odrębnych analiz odnoszących się wprost do celów Rozporządzenia (UE) 2024/1991, wykraczających poza zakres wynikający z obowiązujących przepisów krajowych. Jednocześnie sporządzana prognoza oddziaływania na środowisko będzie uwzględniać wpływ projektowanych działań na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Wniosek zostanie uwzględniony w zakresie właściwym dla projektu PUL i prognozy oddziaływania na środowisko.

5. *W prognozie oddziaływania na środowisko, metodą prognozowania oddziaływania na gatunki roślin, grzybów i zwierząt, musi być także analiza oddziaływania planu na potencjalne siedliska tych gatunków. Sama analiza oparta na przecięciu lokalizacji planowanych zabiegów ze znanymi stanowiskami gatunków jest niewłaściwa w sytuacjach, gdy nie wszystkie stanowiska gatunków są znane.*

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana do planu urządzenia lasu opiera się na danych pochodzących z aktualnych inwentaryzacji przyrodniczych oraz z ogólnokrajowych baz danych o gatunkach chronionych i ich stanowiskach. Zakres i metodyka prognozy są zgodne z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz zasadami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko zostanie określony zgodnie z obowiązującymi przepisami, przyjętą metodyką oraz dostępną wiedzą przyrodniczą. Analiza będzie obejmować zarówno znane stanowiska gatunków, jak również w zakresie wynikającym z dostępnych danych i charakteru projektowanych działań informacje o warunkach siedliskowych istotnych dla ich występowania.

Wniosek zostanie uwzględniony w zakresie możliwym do zastosowania w ramach obowiązującej metodyki sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko.

Wnioski Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze

1. *Wnioskujemy, aby przy sporządzaniu projektu PUL, wydzielenia leśne będące w granicach projektowanego rezerwatu przyrody Reliktowa Puszcza Karpacka, które są obecnie niegospodarowane na mocy decyzji Ministra Klimatu i Środowiska (tzw. „moratorium”) umieścić w gospodarstwie specjalnym bez wskazówek gospodarczych. Taki zapis odpowiednio zabezpieczy teren projektowanego rezerwatu, będący jednocześnie najcenniejszym pod względem przyrodniczym lasem regionu.*

Kompetencje do tworzenia rezerwatów leżą po stronie właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który rozpatruje wartości przyrodnicze danego terenu i potencjał do objęcia ochroną rezerwatową. Plan Urządzania Lasu zawiera opis stanu lasu oraz adekwatne do opisu i potrzeb drzewostanu wskazówki gospodarcze. Wskazówki te wynikają z patrzenia na las przez pryzmat jego wielofunkcyjności – pełnienia funkcji przyrodniczej, gospodarczej i społecznej. Objęcie fragmentu lasu ochroną rezerwatową jest zmianą założeń dotyczących danego obszaru lasu, ponieważ celem rezerwatu jest ochrona wartości przyrodniczych. Z tego względu ochrona rezerwatowa jest nadrzędna wobec zapisów wynikających z Planu Urządzania Lasu a ustanowienie rezerwatu skutkuje tym, że wskazówki gospodarcze ujęte w planie dla tego terenu nie są realizowane.

Z uwagi na powyższe wniosek pozostaje przedmiotem bieżącej analizy w toku opracowywania projektu PUL.

2. *Wnioskujemy o wpisanie do projektu PUL (Programu Ochrony Przyrody) informacji o projektowanych na terenie nadleśnictwa rezerwach przyrody. W szczególności o wpisaniu informacji o projektowanym rezerwacie przyrody Reliktowa Puszcza Karpacka. W RDOŚ w Rzeszowie toczą się prace nad weryfikacją i powołaniem projektowanych rezerwatów. Są to rezerваты z tzw. „shadow list”. Obecnie ich teren na mocy decyzji Ministra Klimatu i Środowiska nie jest poddany pracom gospodarczym – jest objęty moratorium.*

Tzw. „rezerваты z shadow list” podlegają obecnie weryfikacji przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W przypadku potwierdzenia przez RDOŚ występowania walorów przyrodniczych uzasadniających utworzenie rezerwatu, informacja o takim obszarze zostanie ujęta w Programie Ochrony Przyrody w części opisowej, jako obszar projektowany do objęcia ochroną. Jeżeli natomiast w wyniku weryfikacji obszar zostanie oceniony negatywnie, nie będzie podstaw do zamieszczania go w treści POP.

Rezerwat „Reliktowa Puszcza Karpacka” pozostaje na etapie weryfikacji przez RDOŚ, wobec czego na obecnym etapie brak podstaw do jego formalnego ujęcia w dokumentacji planistycznej. Należy zauważyć, że proces opracowania projektu PUL dla Nadleśnictwa Bircza zakończony zostanie na koniec 2026 roku i do tego czasu może nastąpić rozstrzygnięcie przedmiotowej kwestii.

3. *Wnioskujemy o wzięcie pod uwagę istniejących dokumentów planistycznych „Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (str. 56, 123-124) oraz „Docelową sieć krajowego systemu obszarów chronionych (KSOCh) z uwzględnieniem łączących je korytarzy ekologicznych” (załącznik nr 10) i wpisanie do projektu PUL – Programu Ochrony Przyrody, zawartych w nich wniosków w postaci zapisu mówiącego, że na terenie Nadleśnictwa Bircza istnieje koncepcja powołania Turnickiego Parku Narodowego.*

Wniosek został częściowo uwzględniony. Informacja o zapisach zawartych w „Docelowej sieci krajowego systemu obszarów chronionych” zostanie umieszczona w rozdziale „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” będącego częścią Ogólnego opisu lasów Nadleśnictwa. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest aktem uchylonym więc nie ma podstaw do uwzględnienia jej zapisów.

4. *Wnioskujemy, aby w projekcie PUL dla Nadleśnictwa znalazł się zapis o konieczności wykonania prac mających na celu zapewnienie wysokiej retencji wodnej lasów, zachowania zasobów wodnych, spowolnienie spływu powierzchniowego i odwrócenie zmian spowodowanych rozwojem sieci dróg zrywkowych. Powinny one polegać na zabezpieczeniu szlaków zrywkowych przed przyspieszonym spływem poprzez tworzenie przeszkód poprzecznych- faszyn, nasypów, kłód drewna i innych mających na celu naprawę szkód w zlewni powstałych przez zrywkę drewna na stokach.*

W projekcie planu urządzania lasu znajdują się zapisy dot. konieczności przeciwdziałania erozji wodnej. Jednakże, z uwagi na charakter tego dokumentu oraz okres jego obowiązywania zapisy te będą mieć charakter kierunkowy, a szczegółowe działania w ramach tego zagadnienia są realizowane w bieżącej działalności Nadleśnictw. Wskazane we wnioskach sposoby zapobiegania erozji wodnej nie mogą być wdrożone obligatoryjnie dla wszystkich szlaków zrywkowych. Infrastruktura przeciwerozyjna jest projektowana w zależności od charakteru szlaku, jego usytuowania i innych specyficznych uwarunkowań.

Z uwagi na powyższe wniosek zasługuje na uznanie jako działanie kierunkowe w projektach PUL.

5. *Wnoskujemy, aby w projekcie PUL znalazł się zapis o ochronie i pozostawieniu bez wskazówek gospodarczych wszystkich stref przypotokowych znajdujących się na terenie Lasów Nadleśnictwa.*

Zasady właściwego postępowania w sąsiedztwie naturalnych cieków, źródeł i zbiorników wodnych zostały opisane m. in. w wymaganiach dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, które zostały określone Rozporządzeniem MKiŚ z dnia 27 marca 2023 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 672). Projekt PUL sporządzony zostanie zgodnie z zapisami powyższego rozporządzenia co zapewni należyłą ochronę cieków.

Zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z 2 grudnia 2014 r. (ze zm.) w obecnie obowiązującym PUL w Nadleśnictwie Bircza wydzielono strefy przypotokowe o łącznej powierzchni 294,83 ha. Strefy te zostały utrwalone w postaci odrębnych wyłączeń taksacyjnych, wyznaczonych na podstawie ukształtowania terenu oraz pełnionych funkcji glebochronnych i wodochronnych.

W ramach prac urzędniowych przewidziano możliwość doprecyzowania zasięgu istniejących stref przypotokowych w oparciu o aktualne wyniki inwentaryzacji terenowej. Zgodnie z wnioskiem, na powierzchniach wyznaczonych jako strefy przypotokowe nie będą projektowane wskazówki gospodarcze, co odpowiada ich funkcji ochronnej. Jednocześnie należy podkreślić, że nie przewiduje się obejmowania strefą przypotokową wszystkich obszarów położonych w sąsiedztwie cieków, a jedynie tych, które spełniają przesłanki wynikające z lokalnych uwarunkowań przyrodniczych oraz zasad określonych w Zarządzeniu nr 28/2014 RDLP Krosno. Ewentualne rozszerzenie lub doprecyzowanie stref przypotokowych wymaga każdorazowo analizy lokalnych uwarunkowań przyrodniczych, glebochronnych, wodochronnych oraz organizacyjnych. Rozwiązania przyjmowane w projekcie PUL powinny jednocześnie zapewniać ochronę funkcji wodochronnych i glebochronnych lasu oraz realizację obowiązków wynikających z ustawy o lasach, w tym trwałego utrzymania lasów.

W związku z powyższym wniosek można uznać za częściowo uwzględniony.

Wnioski OTOP

1. *Wnioskujemy, aby na etapie sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu, wydzielone lasy położone w granicach projektowanego rezerwatu przyrody Reliktowa Puszcza Karpacka, które na mocy decyzji Ministra Klimatu i Środowiska objęte są obecnie moratorium na prowadzenie gospodarki leśnej, zostały zakwalifikowane do gospodarstwa specjalnego, bez formułowania wskazówek gospodarczych. Takie rozwiązanie umożliwi właściwe zabezpieczenie obszaru planowanego rezerwatu, stanowiącego jednocześnie najcenniejszy przyrodniczo kompleks leśny w regionie.*

2. *Wpisanie do Programu Ochrony Przyrody Planu Urządzenia Lasu wszystkich proponowanych nowych rezerwatów oraz pozostawienie tych obszarów bez wskazań gospodarczych w projektowanym PUL na lata 2027-2036.*

Kompetencje do tworzenia rezerwatów leżą po stronie właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który rozpatruje wartości przyrodnicze danego terenu i potencjał do objęcia ochroną rezerwatową. Wymienione we wnioskach obszary, proponowane do utworzenia rezerwatów w ramach tzw. „shadow list” są na bieżąco weryfikowane przez ww. organ. W przypadku potwierdzenia przez RDOŚ występowania walorów przyrodniczych uzasadniających utworzenie rezerwatu, informacja o takim obszarze zostanie ujęta w Programie Ochrony Przyrody w części opisowej, jako obszar projektowany do objęcia ochroną. Jeżeli natomiast w wyniku weryfikacji obszar zostanie oceniony negatywnie, nie będzie podstaw do zamieszczania go w treści POP.

Plan urządzenia lasu jest dokumentem planistycznym sporządzanym na podstawie rozpoznania stanu lasu, obowiązujących przepisów oraz wyników prac urzędniowych. Ustanowienie rezerwatu przyrody następuje natomiast w odrębnej procedurze prowadzonej przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W przypadku ustanowienia rezerwatu albo innej formy ochrony przyrody, ustalenia projektu PUL będą dostosowywane do stanu prawnego obowiązującego na etapie jego opracowania lub zatwierdzenia.

W odniesieniu do obszarów objętych czasowym wstrzymaniem pozyskania drewna oraz obszarów proponowanych do objęcia ochroną rezerwatową, sposób ich ujęcia w projekcie PUL pozostaje przedmiotem bieżącej analizy, prowadzonej z uwzględnieniem wyników weryfikacji przyrodniczej, stanowisk właściwych organów oraz obowiązujących wytyczne.

Z uwagi na powyższe wniosek pozostaje w bieżącej weryfikacji w trakcie procesu opracowania projektu PUL.

3. Wyłączenie z gospodarki leśnej wszystkich „starolasów”, zgodnie z definicją i ustaleniami Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Drzewostany (na siedliskach naturalnych i zbliżonych do naturalnych bez gatunków obcych lub z udziałem gatunków obcych geograficznie <1) z udziałem min. 10% (od 1 w składzie gatunkowym) gatunku w określonym wieku (DB: 140; JD, MD, SO: 130; BK, ŚW:120; JS, JW, KL, LP, WZ, OL,GB: 100) - analiza według gatunków rzeczywistych.

Zgodnie z ustaleniami Ogólnopolskiej Narady o Lasach proces wprowadzania starolasów został podzielony na dwa etapy. Etap pierwszy wyznaczania starolasów został już zrealizowany – w jego ramach wyłączono z użytkowania 764 ha drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Bircza.

Etap drugi, obejmujący kolejne potencjalne powierzchnie starolasów, jest obecnie procedowany i trwa weryfikacja terenowa powierzchni wyznaczonych zgodnie z kryteriami Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Proces ten jest realizowany równoległe z opracowaniem projektu PUL, a w szczególności z inwentaryzacją stanu lasu.

Po przeprowadzeniu ww. weryfikacji oraz w przypadku podjęcia przez właściwe organy decyzji o realizacji drugiego etapu wyznaczania i wyłączania starolasów, Nadleśnictwa będą zobowiązane do jego uwzględnienia zgodnie z ogólnymi wytycznymi, niezależnie od istniejących zapisów w PUL.

W związku z powyższym wniosek można uznać za częściowo uwzględniony.

4. *Wnioskujemy o wyłączenie z gospodarki leśnej terenów spełniających kryterium ochrony zasobów wodnych, w szczególności: źródeł i stref źródłiskowych (również potencjalnych ujęć wody pitnej), zlewni rzek i cieków z istniejącymi ujęciami wody, gdzie często brakuje właściwie wyznaczonych stref ochrony pośredniej, oraz pasów buforowych lasów wodochronnych wzdłuż cieków wodnych (min. 30 m szerokości z każdej strony). Ochrona tych obszarów ma kluczowe znaczenie, zwłaszcza w rejonach, gdzie brak jest użytkowych poziomów wodonośnych – jak ma to miejsce na terenie Nadleśnictwa Bircza. Wskazane kompleksy leśne powinny być objęte szczególną ochroną w ramach współpracy samorządów odpowiedzialnych za zaopatrzenie ludności w wodę pitną oraz właściwych Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne.*

Wprowadzenie jednolitego buforu o stałej szerokości 30 m po obu stronach wszystkich cieków nie uwzględniałoby różnicowania lokalnych warunków terenowych, przyrodniczych i hydrologicznych. Właściwszym rozwiązaniem jest różnicowanie zasad postępowania w sąsiedztwie cieków, źródeł i obszarów podmokłych w oparciu o wyniki inwentaryzacji terenowej, funkcje ochronne danego fragmentu lasu oraz wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

W ramach prac urzędzeniowych przewiduje się analizę istniejących stref przypotokowych oraz możliwość doprecyzowania ich zasięgu tam, gdzie będzie to uzasadnione lokalnymi uwarunkowaniami.

Podkreślić natomiast należy, że zasady właściwego postępowania w sąsiedztwie naturalnych cieków, źródeł i zbiorników wodnych zostały opisane m. in. w wymaganiach dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, które zostały określone Rozporządzeniem MKiŚ z dnia 27 marca 2023 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 672). Projekt PUL sporządzony zostanie zgodnie z zapisami powyższego rozporządzenia co zapewni należyłą ochronę cieków.

Zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z 2 grudnia 2014 r. (ze zm.) w Nadleśnictwie Bircza wydzielono strefy przypotokowe o łącznej powierzchni 294,83 ha. Strefy te zostały utrwalone w postaci odrębnych wyłączeń taksacyjnych, wyznaczonych na podstawie ukształtowania terenu oraz pełnionych funkcji glebochronnych i wodochronnych.

W ramach prac urzędzeniowych przewidziano możliwość doprecyzowania zasięgu istniejących stref przypotokowych w oparciu o aktualne wyniki inwentaryzacji terenowej. Zgodnie z wnioskiem, na powierzchniach wyznaczonych jako strefy przypotokowe nie będą projektowane wskazówki gospodarcze, co odpowiada ich funkcji ochronnej. Jednocześnie należy podkreślić, że nie przewiduje się obejmowania strefą przypotokową wszystkich obszarów położonych w sąsiedztwie cieków, a jedynie tych, które spełniają przesłanki wynikające z lokalnych uwarunkowań przyrodniczych oraz zasad określonych w Zarządzeniu nr 28/2014 RDLP Krosno.

W związku z powyższym wniosek można uznać za częściowo uwzględniony.

5. *Wnoskujemy o uwzględnienie w projekcie Planu Urządzenia Lasu (w części dotyczącej Programu Ochrony Przyrody) treści istniejących dokumentów planistycznych, tj. „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (s. 56, 123–124) oraz „Docelowej sieci krajowego systemu obszarów chronionych (KSOCh) z uwzględnieniem łączących je korytarzy ekologicznych” (załącznik nr 10), poprzez wpisanie stosownych wniosków, w szczególności informacji o istnieniu koncepcji utworzenia Turnickiego Parku Narodowego na terenie Nadleśnictwa Bircza.*

Wniosek został częściowo uwzględniony. Informacja o zapisach odnoszących się do krajowego systemu obszarów chronionych, w zakresie przydatnym dla charakterystyki uwarunkowań ochrony przyrody, zostanie ujęta w odpowiednim rozdziale ogólnego opisu lasów Nadleśnictwa.

Jednocześnie należy wskazać, że Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 nie stanowi obecnie obowiązującego dokumentu planistycznego, dlatego jej zapisy mogą mieć wyłącznie znaczenie informacyjne i historyczne, a nie charakter wiążącej podstawy ustaleń projektu PUL.

6. *Wnoskujemy o uwzględnienie w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa zapisu dotyczącego konieczności realizacji działań służących zwiększeniu retencji wodnej w lasach, ochronie zasobów wodnych, ograniczeniu spływu powierzchniowego oraz przeciwdziałaniu negatywnym skutkom rozbudowy sieci dróg zrywkowych. Działania te powinny obejmować zabezpieczanie szlaków zrywkowych przed intensyfikacją spływu wód poprzez stosowanie poprzecznych barier, takich jak faszyny, nasypy, kłody drewna i inne rozwiązania techniczne, mające na celu ograniczenie erozji oraz odbudowę równowagi hydrologicznej w zlewniach, szczególnie na terenach stokowych.*

W projekcie planu urządzania lasu znajdują się zapisy dot. konieczności przeciwdziałania erozji wodnej. Jednakże, z uwagi na charakter tego dokumentu oraz okres jego obowiązywania zapisy te będą mieć charakter kierunkowy, a szczegółowe działania w ramach tego zagadnienia są realizowane w bieżącej działalności Nadleśnictw. Wskazane we wniosku sposoby zapobiegania erozji wodnej nie mogą być wdrożone obligatoryjnie dla wszystkich szlaków zrywkowych. Infrastruktura przeciwerozyjna jest projektowana w zależności od charakteru szlaku, jego usytuowania i innych specyficznych uwarunkowań.

Z uwagi na powyższe wniosek zasługuje na uznanie jako działanie kierunkowe w projektach PUL.

7. Wyłączenie z pozyskania drewna Stref ochrony stanowisk, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków objęte ochroną całoroczną oraz stref ochrony, stanowisk, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania niedźwiedzi. Strefy ochrony stanowisk, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków objętych ochroną całoroczną to wyznaczone obszary, w których występuje szczególna koncentracja tych gatunków. Mają one charakter stały, niezależnie od aktualnej obecności gatunku, i służą zapewnieniu optymalnych warunków do rozmnażania, odżywiania, odpoczynku oraz ograniczeniu zakłóceń wynikających z działalności człowieka.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania dla gatunków podlegających ochronie strefowej, w tym niedźwiedzi, wyznaczane są przez RDOŚ w ramach obowiązujących przepisów prawa. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody w ustanowionych strefach (całorocznych) nie wykonuje się działań z zakresu pozyskania drewna.

Dodatkowo, mając na uwadze potencjał siedliskowy części obszaru Nadleśnictwa Bircza, w projekcie PUL przewiduje się ujęcie zapisów wskazujących na potrzebę zachowania szczególnej ostrożności przy planowaniu i realizacji prac w miejscach rozpoznanych jako istotne dla rozrodu, gawrowania lub regularnego przebywania niedźwiedzia brunatnego. W uzasadnionych przypadkach, przed realizacją działań mogących powodować istotne niepokojenie gatunku, wskazane będzie przeprowadzenie dodatkowej weryfikacji przyrodniczej.

Ponadto Dyrektor RDLP w Krośnie utworzył Zespół Wsparcia Terenowego do spraw zapobiegania i prewencji sytuacji konfliktowych na poziomie niedźwiedź brunatny – człowiek na terenie RDLP w Krośnie. Do zadań zespołu należy opracowanie możliwych działań w zakresie modyfikacji gospodarki leśnej w potencjalnych miejscach rozrodu i regularnego przebywania niedźwiedzi.

W związku z powyższym wniosek został częściowo uwzględniony poprzez przyjęcie zasady bieżącej weryfikacji możliwości prowadzenia prac w miejscach szczególnie wrażliwych przyrodniczo.

Podsumowanie:

Pragnę serdecznie podziękować za złożone wnioski oraz udział w konsultacjach dotyczących założeń do sporządzenia projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bircza.

Niezależnie od prac nad sporządzeniem projektu Planu Urządzenia Lasu prowadzone są również działania analityczne i eksperckie dotyczące obszarów objętych czasowym wstrzymaniem pozyskania drewna. Ich celem jest uporządkowanie i uzupełnienie materiału informacyjnego dotyczącego uwarunkowań przyrodniczych, gospodarczych i formalnych tych terenów.

Decyzją Dyrektora RDLP w Krośnie powołany został zespół ekspercki, którego zadaniem jest przygotowanie materiału pomocniczego dla dalszych analiz dotyczących zasad gospodarowania na obszarach objętych czasowymi ograniczeniami. Równoległe, na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, prowadzone są badania realizowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, dotyczące uzupełnienia danych przyrodniczych dla obszaru proponowanego rezerwatu „Reliktowa Puszcza Karpacka”.

Planowane jest również włączenie Rady Naukowej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Birczańskie” w charakterze zaplecza opiniodawczo-doradczego. Wyniki tych prac będą miały charakter pomocniczy i nie zastępują rozstrzygnięć podejmowanych przez właściwe organy w ramach odrębnych procedur.

Wyniki tych prac będą stanowiły materiał pomocniczy dla dalszych analiz dotyczących zasad gospodarowania na obszarach objętych czasowymi ograniczeniami oraz oceny uwarunkowań przyrodniczych tych terenów.

Z poważaniem,

\$imię_i_nazwisko_podpisującego

\$stanowisko_podpisującego